

Borremosestokken

Borremosefæstningen i Vesthimmerland er nok det eneste større jernalderanlæg, der er dateret til keltisk jernalder. Anlægget blev delvis udgravet i årene 1929-30, 1935 og 1945 af Johannes Brøndsted fra Nationalmuseet.

I voldgraven ved fæstningen fandt man sammen med andre trætinge en mærkelig stok af egetræ. Stokken er knapformet i den ene ende, tilspidset i den anden og med syv skarptrifledede inddelinger ned langs siden, hver ca. 16,5 cm lange.

Stokken er blevet bestemt som målestok. Dette betvivles dog af nogle, som henviser til at de syv afsnit ikke er nøjagtigt lige lange, samt at man på otte lignende stokke fra Knudmose har fundet andre afsnitsmål.

Det interessante ved Borremosestokken er dog, at afsnittene på 16,5 cm akkurat er det halve af den græske fod på 33 cm, samt at 16,5 cm går nært op i spantafstanden i Hjortspringbåden, der er 1 m.

Det virker dog lidt mærkeligt, at spantafstanden nøjagtigt er 1 m og ikke 1,01 m eller 0,99 m. Vi ved heller ikke om dette gælder for samtlige spantafstande og hvor meget der er taget højde for udskridninger og trykdeformationer af bådens planker.

En ting er dog helt sikker og det er, at man ved bygningen af båden har brugt en eller anden form for måleredskab, det være sig enten et stykke snor eller en pind med indskårne mål.

En sådan pind kender man forresten fra vor tid, fra Færingbåden, hvor man har en stok med alle de vigtigste mål indskåret.

Ved bygningen af den nye Hjortspringbåd er det en god ide at tage brugen af jernaldermåleenheder i betragtning, og Borremosestokkens afsnit er det bedste forslag til en måleenhed fra keltisk jernalder.

Lit.: Skalk, 1974 nr. 4
Danmarks Oldtid nr. 3, af
Johannes Brøndsted

